

**Mo:fo:s Andeb We Fo:l Eyo:
Tesalonaika
Kaluka:isalemo: Sa:sa:liga:fo:
Asuluma:no: towo: we**

Tesalonaika sa:s kaluka:isale a:no: Ya:su Keliso a:ma:la:lo: mia:nigab a:no: dinafa mo:fanda asulo:. Kalu nolba: sa:lakiyo:, Ya:suwa: ho:lono: fa:la:dowo: ko:m a:la:sa:labiki, Folo: Sales, Timoti iliyo: Tesalonaika kaluka:isale ililo: hala asulab a:no: ko:lo: digale fanda asuluma:ki sa:sa:lo:.

Fo:l e sa:lakiyo: Ya:sulo: mia:no: ho:lono: semo:fa:la:dowo:ka: a:la:sio:. A:la:ta:ga: ho:len a:no: semo:fa:la:dowab amio:, elelo: gola ba:ba:no: kalu nowo: fa:la:dota:ga:, Ya:su Keliso o:lia: gis dia:ib.

Fo:l eyo: kaluka:isalemo: sa:lakiyo:, tilidabuwo: halale kagayaki, hida:yo: yab a:no: dima:ki sio:. A:la:ta:ga: inina:ma:la:yo: dinafa tilidoma:ki, a:la:ta:ga: nanog dia:no:wo: mo:bo:suluma:ki, a:la:ta:ga: kalu nol asuwa:foma:kiyo:, mo:fo:s we a:na sa:sa:liga:fo:.

Ili tilidabuwo: halaido: dowaki, mada o:m a:la:sio:

¹ Fo:l ne, Saleso:, Timotiyo: niliyo: to we sa:sa:lakiyo:, Do Gode o:lia: Alan Ya:su Keliso o:lia:ma: kaluka:isale Tesalonaika sa:s usamilo: sab o:mo: sa:sa:liga:to:l.

² Gode o:lia: Alan Ya:su Keliso o:lia:ma: ha:fo: disa:lan man o:lia: ha:sa mesa:no: man a:no:lia:yo: gi o:lia: dofo:melea:ki, Godemo: dulugu so:lo:l.

³ Ni nao i, gili tilidabuwo: anayaki halaido: fa:la:ndab a:la:ta:ga: gegelebo: ha:fo: disa:lan man a:no:lo: gi usamio: alan dowa:i ha:nab ko:lo: niliyo: ho:lono: tambo Godemo: mada o:m a:la:sa:la:mela:niki. A:la:do: dimida:mela:no:wo: mada nafayo: o:m.

⁴ Hida:yo: o:lia: nagalo: o:lia:yo: gilo:wa fa:la:dowa:lab amio:, gio: halale kagayaki, tilidabuwo: o:ta:li sen ko:lo: nio: sa:s nola ha:nakiyo:, gio: a:la:dimida:lab a:la:liki, gili wiyo: wabulu sa:la:lab.

⁵ Giliyo: a:la:dimido: ko:lo: Gode eyo: kaluka:isale digalo:le aloba:da:sen a:la:bo: fanda wida:lab. Gio: Godeya: enedo: bo:fo:lab usa silikiyo:, hida:yo: ko:li ko:lilo:wo: dia:lab ko:lo:, gio: a:na mesa:no:wo: o:li ko:lo:lab a:la:liki wido:.

⁶ Gode eyo: digalo:le mo:walila:sen ko:lo:, kalu abeyo: gimo:lo: hida:yo:lo: dimia:lab o:mo:wo: Gode eyo: kalu a:no: wa:deaki hida:yo:wo: dimia:ib.

⁷ Hida:yo:lo: dia:lab gi a:no: a:la:ta:ga: nio:lo: Gode eyo: ha:salo: mesa:no:wo: ko:lo: dimia:ib. Ya:su Alan e Hebene a:la:ta:ga: handalowakiyo:, ene ma:mula: kalu halaido: o:lia: de wa:sowa o:lia:lo: yab a:namio: ha:salo: mesa:no:wo: a:na dimia:ib.

⁸ Kaluka:isale abeyo: Godelo: mo:asula:sen a:no:lia: Ya:su Alana: to nafalo: mo:kudu ane a:no:lia:yo:, Eyo: a:na wa:deaki falasila:ma:ib.

⁹ Imo:lo: falasila:ma:no:wo: we. Iyo: Ya:su Alan o:lia: ene halaido: alan a:no:lia:ma: anib amio: mo:mesea:ki, ko:na:le ta:fa:ib. Gode eyo: iyo: mogagilaki, falasilo: a:naka dofo: ha:na:melea:ki ta:fa:ib.

¹⁰ Ya:su Alan elo: yab ho:len a:namio:, tilid-abu kaluka:isale enedo: da:feyo: i a:ma:yo: Ya:su Alano: wabudakiyo:, molo asuluma:ib. Nililo: gimo:lo: wido: a:no: giliyo: tilidabu ko:lo: gio:lo: i o:lia: ua gasama:ib.

¹¹⁻¹² Nili Gode o:lia: Ya:su Keliso Alan o:lia:ma:yo: nio: kanulu alifa: ko:lo:, Ya:suwa:lo: mela:no: gilo: amilo: dimido: a:ma:yo: ene wiyo: ko:lo: wabudabikiyo:, Ya:su eyo: gili wiyo:lo: wabuluma:kiyo:, niliyo: ho:lenu: tambo gio: Godemo: dulugu sa:la:sen. Godeya:lo: gimo:lo: man nafa dimidama:kilo: ho:ido: a:no: ililima:ki, dulugu sa:la:sen. A:la:ta:ga: man nafa gililo: dimidama:no: asulan a:no:lia:, Godeya tilida:da:sa:ga: ilikilo: nanog dimidama:no: a:no:lia:yo:, Godeya: ene halaido:wa:yo: gio: asuwa:foma:ki, dulugu sa:la:sen.

2

Gode o:lia:lo: gisdo: dowa:seno: fa:la:doma:ib

¹ Ni nao i, Alan Ya:su Kelisowo: a:ma:la:mia:nigab a:namio:, nio: e o:lia:lo: gasayakilo: kegenema:no: a:no: ko:lo:, niyo: gimo:wo: sa:ma:nigo:l.

² Kalu Alana: ho:lenu: o:ma fa:la:dowo: ko:m a:la:likiyo:, kalu nolba:yo: wida:laba:le, mo:dinali

sa:la:labele, mo: mo:fo:so: nili iliga:fo:ka: a:la: sa:la:likilo: agelab a:no:, gio: dabulalega, iligakiyo: kele asula:so:bo.

³ Kalu nolba:yo: a:la:dinali sa:lalikiyo: gio: tilida:da:so:bo. Mo:wo: Alana: ho:leno: o:semo:fa:la:dowab amio: kaluka:isaleya:lo: Gode o:lia:lo: a:la:iyakilo: gola ba:ba:no: ho:len a:no: fa:la:doma:ib. Ho:len a:namio: ele saefa:lo: gola ba:ba:no: kalu imilig a:no: kalaba fa:la:doma:ib. Kalu a:no: deya: mogagila:ma:ki da:fe alifo:lab.

⁴ Kalu a:no: fa:la:dowalikiyo:, eyo: Gode o:lia: madali gode kaluka:isaleya:lo: wabulu sa:la:lab o:lia:mo:wo: gis dimidaki, enena:ma:la:yo: kailaki, nol a:no: wa:la: sa:ma:ib. A:la:ta:ga: eyo: Godeya: malilo: a usa ha:na:sa:ga: silikiyo:, “Godeleyo: neka:” a:la:sa:la:mela:ib.

⁵ Ne gi o:lia: silikiyo:, to a:no: wido: ko:lo: gio: ga:lila:ya:le?

⁶ Ele saefa:lo: gola ba:ba:no: kalu a:no: ho:lende imilaba kalaba fa:la:doma:kiyo:, o:go: e kafo:lab, a:la:bo: gio: asulab.

⁷⁻⁸ Henfelo: wenamio: a:la:iyan man a:no: nanogo: wo:no:lebo: dia:lab ko:sega, nolo: e ka:la:lab. Tif amio: kafo:lab a:no: Gode eyo: dila:ma:ib ko:lo:, ele saefa:lo: gola ba:ba:no: kalu a:no: kalab amio: a:na fa:la:doma:ib. E fa:la:dota:ga: a:lalikiyo:, Alan Ya:suwo: a:ma:la: ya:ga:yo:, ene meho: o:lia: ene ho:len halaido: so:so:idab o:lia:ma:yo: kalu a:no: sanala:ma:ib.

⁹ Kalu a:no:, Sa:da:na:ya: ene halaido: o:lia: fa:la:doma:ib ko:lo: halaido: a:no: widakiyo:,

eyo: madali dikidaki, ele ba:ba:no: o:lia: molo ha:na:no: o:lia: ko:li ko:lilo: dimidama:ib.

¹⁰ Kaluka:isale mogagila:ma:no: doba:da:lo: ha:na:lab a:no: ko:lo: dikidaki, kalu a:ma:yo: man mogago: ko:li ko:lilo: dimidama:ib. Kaluka:isale i a:no: to hendeleyo: asuluma:no:wo: gola ba:dabiki, Gode eyo: iyo: mo:gasiliab ko:lo: iyo: mogagila:ma:no: doba:da: ha:na:lab.

¹¹ A:la:fo:ko:lo: kaluka:isale i a:no: madali to sa:lab a:no: hendele a:no:ko: tilidabuma:kiyo:, Gode eyo: iyo: a:naka ta:fa:ib.

¹² A:la:go:ko:lo: iyo: to hendele a:no: mo:tilida:daki, man mogago:le a:no: sagala:li dimida:i ha:na:laliki, Gode eyo: iyo: mo:walila:sa:ga: falasila:ma:ib.

Gode eyo: gio: mela:no: dima:ki da:feyo:

¹³ Ko:sega nao i, Gode eyo: gio: mada alan asulo: ko:lo: niliyo: gi a:no: asulakiyo:, Godemo:wo: mada o:m a:la:sa:la:mela:niki. Mo:wo: gio: to hendele a:no: tilida:dabiki, Godeya: Mamaya:yo: gio: malilo: melea:ki ta:takiyo:, Gode eyo: a:na a:ma:la: gasili ko:lo:, a:la:dimidama:no: a:laki, Godeya:lo: taminde amio: gi ko:lo: da:feyo:.

¹⁴ A:no: ko:lo: fa:la:doma:kiyo:, nio: to nafayo: gimo: wida:sa:ga:, Gode eyo: gio: a:na ho:ido:. A:la:ta:ga: Gode eyo: Alan Ya:su Keliso E wabudab o:leaumbo:, gili wiyo:lo: wabulu sama:ki, Gode eyo: gio: a:na ho:leli.

¹⁵ A:la:fo:ko:lo: ni nao i, nililo: towa:lo: wido: a:no:lo:, mo:fo:s tamin amilo: sa:sa:liga:fo: a:no:lo:,

giliyo: mada dinafa tilida:da:sa:ga:, halale ta:li dofo:lubi.

¹⁶ Nili Alan Ya:su Keliso o:lia: Do Gode o:lia:ma:yo: nio: alan asula:sa:ga:, ene kanulo: a:ma:yo: nio: ha:sa dofo:melea:ki ta:takiyo:, tilidabu a:no: ko:lo: halale alitaki, sagala:li yasilima:ki ta:fo:.

¹⁷ Eyo: gili asulo:wo: halale alitakiyo:, to nafa gililo: sa:la:lab o:lia: man nafa dimida:lab a:no:lia:yo: ego:le mada doma:ki, niyo: gio: emo:wo: dulugu so:lo:l.

3

Gode eyo: asuwa:foma:ki, dulugu sa:la:bi

¹ To nowo: edaki sa:ma:nigo:l. Nao i giliyo: nio: asuwa:foma:ki, Godemo: dulugu sa:la:lubi. Alana: to nafa a:no: hen we tambo amio: bo:bo:ge da:da:i ha:nakiyo:, gilo: sagala:likilo: dabu o:leau dabuma:ki, Godemo:wo: dulugu sa:la:lubi.

² A:la:ta:ga: kalu nolo: Alan amio: mo:tilidabu ko:lo: mogago:lo: dimida:lab kaluwa: dagi amilo: a:lab a:no: nio: ga:li mesea:ki, giliyo: Godemo: dulugu sa:la:lubi.

³ Ko:sega Alan e gio: mada mo:ga:lila:sen ko:lo:, gimo:wo: halaido: dimiaki, man mogago:lelo: dimida:sen Sa:da:na: a:ma:yo: mogagilabena:ki dinafa tilidoma:ib.

⁴ A:la:fo:ko:lo: gio: Alana tilida:daki, nililo: gimo:lo: sio: a:no: giliyo: dimida:lab ko:lo:, tifamio:lo: a:no:ko: dimida:li ha:na:mela:ib a:la:bo: nio: hendele tili asulo:.

⁵ Keliso elo: halale kagayab o:leau giliyo:lo: hida:yo: diab amio: halale kagama:no: man o:lia: Godeya: ene ha:fo: disa:lan man a:no:lia:yo:, Alan eyo: gimo:wo: tili walama:ki, nio: Godemo: dulugu so:lo:l.

Bo:sulakiyo: sa:so:bo

⁶ Nao i, nili Alan Ya:su Kelisowa: wiya ilikiyo:, niliyo: halaido: we ko:lo: gimo: salito:l. Kalu abeyo: to nililo: widabikilo: gililo: dabu a:no: mo:kudu ha:naki, ba madali bo:sulakilo: sab i o:lia:yo: uayo: dowa:so:bo.

⁷⁻⁸ To a:no: ko:lo: fanda sa:ma:nigo:l. Nio: gi o:lia: silikilo: man dimida:len a:no: gio: asulo: ko:lo:, giliyo:lo: man o:leo:ngo: ka kudu ha:na:bi. Nio: gi o:lia: silikiyo: mo:bo:sulaki, ma:no:wo: ba madaliyo: mo:dia:sa:ga: na:sen. No:no:n moleya: kililia:sa:ga: na:sen. A:la:do: dimido: a:no:, ni tili doma:no:wo: gio: kele asulabena:kiyo:, niliyo: ho:lenowo:lo: nuluwo:lo: nanogo: halaido: dimida:len.

⁹ Nio: gimo:wo: ma:no:wo: madali ka dimina a:la:sa:ma:no:wo: o:li ko:sega, a:la:bo: mo:dimidaki, man nafa tifamilo: gililo: kudu ha:nakilo: dimidama:no:, a:no: ko:lo: widaki go:.

¹⁰ Hendele, nio: gi o:lia: silikiyo:, ele we gimo:wo: wido:. “Kalu abeyo: nanogo: mo:dimidalega, e ma:no:wo: mo:ma:ib.”

¹¹ A:la:wido: ko:sega, o:go: gi us amio: nolo: bo:sulaki ba madali saka: a:la:dabu. Iyo: inin

nanogo: mo:diaki, kalu nolba:lo: dimidab a:no: ko:lo: ka:ma:no: a:laki nenela:sen.

¹² Nio: Alan Ya:su Kelisowa: wi amio:, to halaido:wo: kalu i o:ngo:mo:wo: sa:ma:nigo:l. Gio: ma:no:wo: ma:nikiyo:, dinafa ha:sa siliki go:no:no: nanogo: dimida:lubi.

¹³ Ni nao i, gio: man digalo: dimidama:no:wo: mo:beakiyo: dowas:so:bo.

¹⁴ Kalu abeyo: to nililo: sa:sa:liga:fo: we mo:kudu ha:nalega, gio: kalu a:no: sahili alitakiyo: e sendeloma:ki, e o:lia:yo: dowas:so:bo.

¹⁵ Ko:sega kalu a:no: gi o:lia:yo: gis dowab a:la:bo: asula:so:bo. Gili gaole o:ngo: dowab ko:lo:, giliyo: asulo: nafale dimiaki, emo:wo: hagugo: towo: sa:la:lubi.

Fo:l eyo: sagalo: towo: saga:fo:

¹⁶ Alan e, ha:salo: dowan mo:wo: e ko:lo:, ene ha:salo: dowan man a:no: ho:leno: tambo a:la:ta:ga: kelego: tambo fa:la:dowab a:namio:lo:, man a:no: gi o:lia: dofo:melea:ki so:lo:l. Alan e gio: tambo amio: dofo:mela:ib.

¹⁷ Ne Fo:l ko:lo:, sagalo: to we no:no:n dagileya: sa:sa:ido:. Mo:fo:s nilo: tambo sa:sa:lo: a:namio:, nino:lo:b a:la:bo:ba:kiyo:, niyo: a:la:dimida:sen.

¹⁸ Nili Alan, Ya:su Kelisowa: ene ha:fo: disa:lan man a:no: gi o:lia: tambo dowab:biyo:.

**Godeya: To Nafayo: We
The New Testament, Genesis, and Ruth in the Kaluli
language of Papua New Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Kaluli long
Niugini**

copyright © 1998-2022 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaluli

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-09-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 30 Sep 2024

b1d455ca-c4bb-5822-b79f-8fad97c5b77